

धुर्कोट गाउँपालिका
गुल्मी जिल्ला, प्रदेश नं.५, नेपाल

धुर्कोट राजपत्र

वर्ष : २

अंक : १८

भाग : २

गाउँ कार्यपालिकाबाट मिति २०७५/०९/२४ मा स्वीकृत भएको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि-२०७५ बमोजिम सार्वजनिक जानकारीको लागि देहाय बमोजिम प्रकाशन गरिएको छ ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि-२०७५

आज्ञाले
मधु प्रसाद घिमिरे
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यविधि संख्या :- १८

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र
वितरण कार्यविधि-२०७५

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति :- २०७५/०९/२४

धुर्कोट गाउँपालिका
बर्बोट, गुल्मी
५ नं. प्रदेश नेपाल

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि , २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी महासन्धी convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धुर्कोट गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७५/०८/२४ को बैठकले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१ प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्नुपर्दछ ।

(ग) “स्थानीय तह” भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिका सम्भन्नुपर्दछ ।

(घ) “वडा कार्यालय” स्थानीय तहको वडा कार्यालय सम्भन्नुपर्दछ ।

(ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिम स्थानीय समन्वय समिति सम्भन्नुपर्दछ ।

परिच्छेद-२
उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न त्यस्तो सेवा सुविधाहरूकै लागि योजना निर्माण गर्न स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने,

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी, २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिवद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन्:

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताको आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका-परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।

क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ, जुन रातो रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

(१) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रियसम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

(२) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि सवयम् गर्न नसक्ने अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवण-दृष्टिविहीन व्यक्तिहरू,

(३) दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक ईन्द्रिय सम्बन्धी वा क्षति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिको सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

(४) निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ख' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

(१) शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिड्डुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

(२) मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफोविया,मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि ट्विलचियर प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

(३) दुबै हात कुम देखि वा पाखुरादेखि मुनि पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई वैशाखीको पयोग गर्ने व्यक्तिहरु,

(४) दृष्टिविहीन र पूर्ण दृष्टिविहीनको परिभाषा अर्न्तगत पर्ने व्यक्तिहरु,

(५) सञ्चारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम् गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिई रहने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ग) मध्यम अपाङ्गता :

उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ग' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन पहेँलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

(१) कृतिम अङ्ग, क्यालिपर, विशेष प्रकारका जुत्ता जस्ता सहायक सामाग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिड्डुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम्गर्न सक्ने,

(२) विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामाग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिड्डुल गर्न सक्ने,

- (३) कुम वा पाखुरा भन्दा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
- (४) दुबै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औँला र चोरी औँला गुमाएका,
- (५) दुबै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
- (६) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
- (७) सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयम् गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
- (८) श्रवण यन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाजमा सुन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,
- (९) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
- १०) ओठ, तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
- (११) बोल्दा अड्कने, शब्द वा अक्षर दोहोर्‍याउन समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
- (१२) तीन फिटभन्दा मुनिका होचा पुड्का व्यक्तिहरु,
- (१३) चश्मा र श्रवण यन्त्र दुबै प्रयोग गर्ने-दृष्टिविहीनश्रवण व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टिविहीन व्यक्तिहरु,
- (१४) आनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफोवियासम्बन्धी) समस्या भई दैनिक हिडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
-
- (१५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(घ) सामान्य अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'घ' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- (१) शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रियसम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम् सम्पादन गर्न सक्ने,
- (२) हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बुढी औँला गुमाएका वा दुबै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बुढी औँला र चोरी औँला भएका व्यक्तिहरु,
- (३) ठूलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
- (४) दुबै गोडाको सबै औँलाका भागहरु नभएका,

५) श्रवण यन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्तश्रवण व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद-३ परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय-पत्रवाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६) समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि धुर्कोट गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछ ।

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष	संयोजक
(ख) गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य	सदस्य
(ग) गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा स्रोत व्यक्ति मध्येबाट गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति	सदस्य
(घ) गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्यकर्मी वा चिकित्सक	सदस्य
(ङ) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित	

गरेको संस्थाको प्रतिनिधि

सदस्य

(छ) गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीन जना

सदस्य

(ज) गाउँपालिका उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी

सदस्य

(झ) महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण ईकाई प्रमुख

सदस्य सचिव

(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय- पत्रसम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनुपर्दछ ।

परिच्छेद-४ परिचय-पत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयम् निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साईजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गाम्भिर्यता अवस्था र शरीरका अङ्गहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सीमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ताप्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाण-पूर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका अपाङ्गतासम्बन्धी कार्य गर्ने संस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

(ग) रीत पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनुपर्नेछ ।

(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनुपर्नेछ ।

(ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धित स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(च) यसरी प्राप्त निवेदन समेत समावेश राखी स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अ सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनुपर्नेछ ।

(छ) परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयमले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनुपर्नेछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्युटराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ञ) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ट) परिचय-पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानून अधीनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रीय सम्बन्धी क्षतिको हकमा स्वास्थ्यकर्मि वा चिकित्सकको सिफारिसमा समितिले निर्णय गरी परिचय पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीलाई जानकारी गराएको आधारमा तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ड) प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रीय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

द. अन्य स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र वितरण गर्ने:

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गाम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय-पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचय -पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपी सम्बन्धी व्यवस्था :

१) परिचय-पत्र हराई, नासिई वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपी लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझी निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेका सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

३) स्थानीय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपी निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

४) प्रतिलिपीका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो -पत्ररिचय बाहेक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको -परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नुपर्नेछ ।

(१०) यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

(११) अभिलेखसम्बन्धी व्यवस्था :

१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्नेछ ।

२) स्थानीय तहले परिचय-पत्र वितरण गरे पछि यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५ विविध

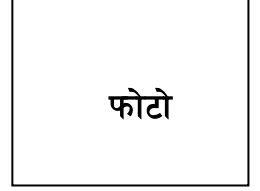
(१२) विविध :

- १) स्थानीय तहले -आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षमा एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- २) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय-पत्र सम्बन्धित गाउँपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय-पत्र लिनुपर्नेछ । यस अघि सम्बन्धित निकायबाट जारी भएका परिचय पत्रहरुको लगत त्यस्तो निकायबाट प्राप्त विवरण वा व्यक्तिको अपाङ्गता परिचय पत्रको आधारमा कायम गर्न सकिनेछ ।
- ३) यस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकारसम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- ४) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकारसम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- ५) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।
- ६) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची-१

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा
मिति.....

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
धुर्कोट गाउँपालिका

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरे विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर.....उमेर.....लिङ्ग.....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

(क) स्थायी ठेगाना : धुर्कोट गाउँपालिका, वडा नं.....टोल.....

(ख) अस्थायी ठेगाना:.....पालिका, वडा नं.....टोल.....

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल नं.....

४. संरक्षक/अभिभावककोनाम थर.....निवेदकको नाता.....

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाईल नं.....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार.....

७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार

८. शरीरको अङ्ग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

९. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सीमितताको विवरण

१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

- (क) रोगको दीर्घ असर (ख) दुर्घटना (ग) जन्मजात
(घ) सशस्त्र द्वन्द्व (ङ) वंशानुगत कारण (च) अन्य

११. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

- (क) भएको (ख) नभएको

१२. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ.....

१३. सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

- (क) गर्ने गरेको (ख) गर्ने नगरेको

१४. सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम:.....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ।
(क)..... (ख)..... (ग).....

(घ)..... (ङ).....(च).....

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन-कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ।

क)..... ख)..... ग).....

घ)..... ङ).....च).....

१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता

(क) प्राथमिक तह (ख) निम्न माध्यमिक तह (ग) माध्यमिक तह

(घ) उच्च माध्यमिक तह (ङ) स्नातक तह (च) स्नातकोत्तर तह

(छ) विद्यावारिधि तह

१८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस

.....
.....

१९. हालको पेशा :

(क) अध्ययन (ख) कृषि व्यवसाय (ग) स्वरोजगार (घ) अध्यापन (

ङ) सरकारी सेवा (च) निजी क्षेत्रमा सेवा (छ) केही नगरेको (ज) अन्य....

निवेदक

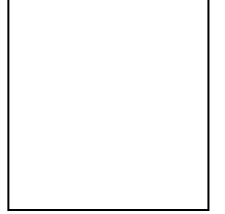
नामथर.....

हस्ताक्षर.....

मिति.....

अनुसूची-२
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा

धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बर्बोट, गुल्मी

परिचय-पत्र नं.....

परिचय-पत्रको प्रकार:.....

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम, थर:.....

२) ठेगाना: प्रदेश.....जिल्ला.....स्थानीय तह.....

३) जन्ममिति:..... ४) नागरिकता नं.....

५) लिङ्ग:..... ६) रक्त समूह:.....

७) अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा.....गम्भिरता.....

८) बुबा/आमा वा संरक्षकको नाम, थर.....

९) परिचय-पत्रवाहकको दस्तखत:.....

१०) परिचय-पत्र प्रमाणित गर्ने:

नाम, थर.....

हस्ताक्षर:.....

पद:.....

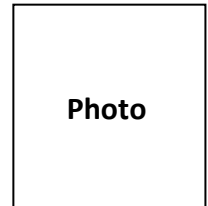
मिति:.....

“यो परिचय-पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा बुझाउनुहोला।”

Annex-2

Disability Identity Card Format

Dhurkot Rural Municipality
Office of the Rural Executive
Barbot, Gulmi

ID Card Number.....

ID Card Type

Disability Identity Card

1.Full Name of Person.....

2.Address : Province.....District.....Local Level.....

3.Date Of Birth.....4.Citizenship Number.....

5.Sex..... 6. Blood Group.....

7.Types Of Disability : On the basis of Nature.....On the basis of Severity.....

8.Father Name/Mother Name Or Guardain.....

9.Signature Of Id Card Holder's.....

10.Approved By

Name.....

Signature.....

Designation.....

Date.....

"If somebody finds this Id Card, please deposit this in the nearby police station or municipality office."

अनुसूची-३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचय-पत्र नम्बर:.....परिचय-पत्रको प्रकार.....

१) नाम, थर:.....

२) स्थायी ठेगाना :प्रदेश :.....जिल्ला:.....स्थानीय तह.....वडा:.....

३) अस्थायी ठेगाना:प्रदेश:.....जिल्ला:.....स्थानीय तह.....वडा:.....

४) जन्ममिति..... ५) नागरिकता नम्बर.....

६) लिङ्ग..... ७) रक्त समूह..... ८) विवाहित/अविवाहित

९) बुवा/आमा वा संरक्षकको नाम, थर.....

१०) ठेगाना: प्रदेश :.....जिल्ला:.....स्थानीय तह.....वडा:.....

११) अपाङ्गता भएका व्यक्तिसँगको नाता:.....

१२) पढिँल्लो शैक्षिक योग्यता :

१३) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज अध्ययन नगरेका पढाइ सकेको

१४) पेशा :.....

१५) अपाङ्गताको किसिम :

(क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा.....

(ख) अपाङ्गताका गम्भीरताको आधारमा.....

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

.....

१७) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

.....

१८) सहायक सामग्री आवश्यक: (क) पर्ने (ख) नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए.....

१९) हाल सहायक सामग्री: (क) पाएको (ख) नपाएको

२०) परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा:

.....

२१) परिचय-पत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु

.....

२२) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय.....

.....

२३) अन्य:.....

प्रमाणित गर्ने :

दस्तखत :

नाम थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :